Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS KENDELSE (Syvende Afdeling)

14. marts 2024*

»Præjudiciel forelæggelse – artikel 99 i Domstolens procesreglement – besvarelse, der klart kan udledes af retspraksis – retligt samarbejde i civile sager – lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser – forordning (EF) nr. 593/2008 – artikel 6 – forbruger, der kræver betaling af et beløb, som angiveligt er vundet i et onlinekasino – ingen aftale om lovvalg – anvendelse af en lov, der formodes at være mere gunstig, på bekostning af loven i det land, hvor forbrugeren har sit sædvanlige opholdssted«

I sag C-429/22,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Oberlandesgericht Wien (tribunal régional supérieur de Wien, Østrig) ved afgørelse af 22. juni 2022, indgået til Domstolen den 28. juni 2022, i sagen

VK

mod

N1 Interactive ltd.,

har

DOMSTOLEN (Syvende Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, F. Biltgen (refererende dommer), og dommerne N. Wahl og J. Passer,

generaladvokat: M. Szpunar,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet at træffe afgørelse ved begrundet kendelse i overensstemmelse med artikel 99 i Domstolens procesreglement,

afsagt følgende

* Processprog: tysk.

Kendelse

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkning af artikel 6, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 af 17. juni 2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser (Rom I-forordningen) (EUT 2008, L 177, s. 6, herefter »Rom I-forordningen«), sammenholdt med forordningens artikel 4.

2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem VK, der er bosiddende i Østrig, og N1 Interactive ltd., der er et selskab med hjemsted på Malta, vedrørende den lovgivning, der finder anvendelse på den aftale, som er indgået mellem disse parter.

Retsforskrifter

EU-retten

3 23. betragtning til Rom I-forordningen er affattet på følgende måde:

»Med hensyn til aftaler indgået med parter, der betragtes som værende svage parter, bør disse parter beskyttes med lovvalgsregler, der er gunstigere for deres interesser end de almindelige regler.«

4 Forordningens artikel 4 med overskriften »Lovvalg i mangel af aftale herom« fastsætter:

»1. Har parterne ikke aftalt lovvalg i overensstemmelse med artikel 3, bestemmes den lov, der finder anvendelse på aftalen, som følger, jf. dog artikel 5-8:

a) [A]ftaler om køb af varer er underlagt loven i det land, hvor sælger har sit sædvanlige opholdssted.

b) [T]jenesteydelsesaftaler er underlagt loven i det land, hvor tjenesteyderen har sit sædvanlige opholdssted.

[...]

g) [A]ftaler om salg af varer ved auktion er underlagt loven i det land, hvor auktionen finder sted, hvis et sådant sted kan bestemmes.

[...]

2. Er aftalen ikke omfattet af stk. 1, eller er aftalens bestanddele omfattet af mere end et af litraerne a)-h) i stk. 1, underlægges aftalen loven i det land, hvor den part, der præsterer den for aftalen karakteristiske ydelse, har sit sædvanlige opholdssted.

3. Fremgår det klart af alle sagens omstændigheder, at aftalen hvor parterne ikke har aftalt lovvalg, har åbenbart nærmere tilknytning til et andet land end det, der er angivet i stk. 1 eller 2, finder loven i dette andet land anvendelse.

4. Kan det i henhold til stk. 1 eller 2 ikke bestemmes, hvilken lov der finder anvendelse, er aftalen underlagt loven i det land, hvortil den har sin nærmeste tilknytning.«

5 Forordningens artikel 6 med overskriften »Forbrugeraftaler« bestemmer:

»1. Med forbehold af artikel 5 og 7 er en aftale, som en fysisk person med henblik på brug, der må anses for at ligge uden for vedkommendes erhvervsmæssige virksomhed (»forbrugeren«), indgår med en anden person, der handler som led i sin erhvervsmæssige virksomhed (»den erhvervsdrivende«), underlagt loven i det land, hvor forbrugeren har sit sædvanlige opholdssted, forudsat at den erhvervsdrivende:

a) udøver sin erhvervsmæssige virksomhed i det land, hvor forbrugeren har sit sædvanlige opholdssted, eller

b) på en hvilken som helst måde retter sådan virksomhed mod dette land eller mod flere lande, inklusive dette land

og aftalen er omfattet af sådan virksomhed.

2. Uanset stk. 1 kan parterne vælge den lov, der skal finde anvendelse på en aftale, der opfylder kravene i stk. 1, i overensstemmelse med artikel 3. Et sådant lovvalg må dog ikke medføre, at forbrugeren berøves den beskyttelse, der tilkommer ham i medfør af bestemmelser, som ikke kan fraviges ved aftale i henhold til den lov, som ville have fundet anvendelse efter stk. 1, såfremt parterne ikke havde aftalt lovvalg.

3. Er kravene i stk. 1, litra a) eller b), ikke opfyldt, bestemmes den lov, der finder anvendelse på en aftale mellem en forbruger og en erhvervsdrivende, efter artikel 3 og 4.

[...]«

6 Samme forordnings artikel 9 med overskriften »Overordnede præceptive bestemmelser« fastsætter:

»1. Overordnede præceptive bestemmelser er bestemmelser, hvis overholdelse af et land anses for at være så afgørende for beskyttelsen af dets offentlige interesser, som f.eks. dets politiske, sociale og økonomiske struktur, at bestemmelserne finder anvendelse på alle forhold, der falder ind under deres anvendelsesområde, uanset hvilken lov der i øvrigt skal anvendes på aftalen i henhold til denne forordning.

2. Intet i denne forordning begrænser anvendelsen af overordnede præceptive bestemmelser i domstolslandets lov.

3. De overordnede præceptive bestemmelser i det land, hvor de forpligtelser, der udspringer af aftalen, skal opfyldes eller allerede er opfyldt, kan tillægges vægt, for så vidt disse overordnede præceptive bestemmelser gør opfyldelsen af aftalen ulovlig. Ved afgørelsen af, om sådanne bestemmelser bør tillægges vægt, tages der hensyn til deres karakter og formål samt til virkningerne af deres anvendelse eller tilsidesættelse.«

Østrigsk ret

7 § 1271 i Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch (den almindelige borgerlige lovbog) i den affattelse, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen (herefter »AGBG«), fastsætter, at redelige og i øvrigt tilladte væddemål er bindende, for så vidt som der ikke blot er givet tilsagn om den aftalte præmie, men den faktisk er blevet udbetalt eller deponeret. Der kan ikke gøres krav på præmien ved domstolene.

Tvisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

8 N1 Interactive driver et online-kasino fra Malta og udbyder sine tjenesteydelser i Østrig via sin hjemmeside.

9 VK, som har anført, at han har akkumuleret gevinster ved at have spillet på dette online-kasino i løbet af 2020 for et beløb, der svarer til 106 000 EUR, anlagde sag ved Handelsgericht Wien (handelsretten i Wien, Østrig) med påstand om, at N1 Interactive skulle betale dette beløb med tillæg af morarenter.

10 Sagsøgte i hovedsagen har bestridt søgsmålets retmæssighed og har anført, at VK har tilsidesat de almindelige salgsbetingelser ved at give en tredjemand adgang til sin brugerkonto.

11 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at parterne i hovedsagen ikke har fastlagt, hvilken lov der finder anvendelse på deres aftale.

12 Efter at have fastslået, at VK var forbruger, frifandt Handelsgericht Wien (handelsretten i Wien) ved dom af 8. november 2021 sagsøgte. Henset til, at parterne i hovedsagen ikke havde fastlagt, hvilken lov der skulle finde anvendelse på deres aftale, fandt denne ret, at tvisten i hovedsagen var omfattet af Rom I-forordningens artikel 6, stk. 1, litra a), der bestemmer, at loven i det land, hvor forbrugeren har sit sædvanlige opholdssted, dvs. i det foreliggende tilfælde østrigsk ret, skal anvendes.

13 I henhold til østrigsk ret, navnlig AGBG's § 1271, er det imidlertid ikke tilladt at anlægge sag med påstand om betaling af en gevinst fra et hasardspil. Ifølge Handelsgericht Wien (handelsretten i Wien) har den omhandlede nationale bestemmelse endog karakter af en præceptiv regel som omhandlet i Rom I-forordningens artikel 9.

14 VK har iværksat appel til prøvelse af den nævnte dom ved Oberlandesgericht Wien (øverste regionale domstol i Wien, Østrig), som er den forelæggende ret, der er enig i konstateringerne fra retten i første instans vedrørende VK's status som forbruger og anvendelsen af Rom I-forordningens artikel 6, stk. 1, men er i tvivl om, hvorvidt AGBG's § 1271 kan kvalificeres som præceptiv. Oberlandesgericht Wien (øverste regionale domstol i Wien) har i øvrigt fremhævet, at for så vidt som maltesisk ret ikke indeholder en bestemmelse, der svarer til denne artikel, ville sagsøgeren i hovedsagen blive stillet mindre ugunstigt, hvis denne ret fandt anvendelse på ham. Hvis sagsøgeren i hovedsagen ikke var en forbruger, ville maltesisk ret finde anvendelse i henhold til Rom I-forordningens artikel 4, selv om parterne i hovedsagen ikke har fastsat, hvilken lov der finder anvendelse.

15 I det tilfælde, hvor parterne i en forbrugeraftale har valgt den lov, der finder anvendelse, finder denne i henhold til Rom I-forordningens artikel 6, stk. 2, i øvrigt kun anvendelse på den betingelse, at den ikke fratager forbrugeren den præceptive beskyttelse, der sikres ved bestemmelser i loven på det sted, hvor den pågældende har bopæl.

16 Ifølge den forelæggende ret udelukker den omstændighed, at parterne i en aftale ikke har fastlagt, hvilken lov der finder anvendelse på aftalen, i overensstemmelse med Rom I-forordningens artikel 6, en analyse med henblik på at fastlægge den mest fordelagtige lov.

17 Under disse omstændigheder har Oberlandesgericht Wien (øverste regionale domstol i Wien) besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal artikel 6, stk. 1, i [Rom I-forordningen] fortolkes således, at loven i den stat, hvor forbrugeren har sit sædvanlige opholdssted, ikke skal anvendes, såfremt den lov, der i henhold til nævnte forordnings artikel 4 finder anvendelse, hvis anvendelse sagsøgeren har anmodet om, og som ville skulle anvendes, hvis sagsøgeren ikke havde egenskab af forbruger, er mere fordelagtig for sagsøgeren?«

Retsforhandlingerne for Domstolen

18 Ved afgørelse truffet af Domstolens præsident den 9. august 2022 blev retsforhandlingerne i den foreliggende sag udsat indtil afsigelsen af dom af 14. september 2023, Club La Costa m.fl. (C-821/21, EU:C:2023:672).

19 Domstolens Justitskontor fremsendte ved skrivelse af 18. september 2023 denne dom til den forelæggende ret og opfordrede den til at oplyse, om den i lyset heraf ønskede at opretholde sin anmodning om præjudiciel afgørelse.

20 Denne ret oplyste ved skrivelse af 11. oktober 2023 Domstolen om, at den ønskede at opretholde sin anmodning om præjudiciel afgørelse.

21 Den 18. oktober 2023 traf Domstolens præsident afgørelse om ikke at meddele parterne anmodningen om præjudiciel afgørelse.

Det præjudicielle spørgsmål

22 Ifølge procesreglementets artikel 99 kan Domstolen, såfremt besvarelsen af et præjudicielt spørgsmål klart kan udledes af retspraksis, eller såfremt besvarelsen af det præjudicielle spørgsmål ikke giver anledning til nogen rimelig tvivl, til enhver tid på forslag fra den refererende dommer og efter at have hørt generaladvokaten beslutte at træffe afgørelse ved begrundet kendelse.

23 Der er i den foreliggende sag grundlag for at anvende denne bestemmelse.

24 Den forelæggende ret ønsker med sit præjudicielle spørgsmål nærmere oplyst, om Rom I-forordningens artikel 6, stk. 1, skal fortolkes således, at når en forbrugeraftale opfylder de betingelser, der er fastsat i denne bestemmelse, og der ikke er et gyldigt lovvalg for aftalen, skal den

lov, der finder anvendelse på aftalen, fastlægges i overensstemmelse med nævnte bestemmelse, uanset den omstændighed, at den lov, der i overensstemmelse med denne forordnings artikel 4 finder anvendelse på samme aftale, kunne være gunstigere for forbrugeren.

25 Domstolen har imidlertid allerede besvaret et lignende spørgsmål i dom af 14. september 2023, Club La Costa m.fl. (C-821/21, EU:C:2023:672).

26 Domstolen bemærkede således indledningsvis, at Rom I-forordningens artikel 6, stk. 1, bestemmer, at en aftale, som en forbruger indgår med en erhvervsdrivende, er underlagt loven i det land, hvor forbrugeren har sit sædvanlige opholdssted, forudsat at betingelserne i denne bestemmelse er opfyldt, dvs. at den erhvervsdrivende udøver sin erhvervsmæssige virksomhed i det land, hvor forbrugeren har sit sædvanlige opholdssted, eller på en hvilken som helst måde retter sådan virksomhed mod dette land eller mod flere lande, inklusive dette land, og aftalen er omfattet af denne virksomhed (jf. i denne retning dom af 14.9.2023, Club La Costa m.fl., C-821/21, EU:C:2023:672, præmis 81).

27 Rom I-forordningens artikel 6, stk. 2, fastsætter desuden udtrykkeligt, at parterne i overensstemmelse med denne forordnings artikel 3 kan vælge, hvilken lov der skal anvendes på en sådan aftale, idet dette lovvalg dog ikke må medføre, at forbrugeren berøves den beskyttelse, der tilkommer vedkommende i medfør af bestemmelser, som ikke kan fraviges ved aftale i henhold til den lov, som ville have fundet anvendelse efter nævnte forordnings artikel 6, stk. 1, såfremt parterne ikke havde aftalt lovvalg (dom af 14.9.2023, Club La Costa m.fl., C-821/21, EU:C:2023:672, præmis 82).

28 Endelig er det kun i det tilfælde, hvor den omhandlede aftale ikke opfylder betingelserne i Rom I-forordningens artikel 6, stk. 1, litra a) eller b), at denne forordnings artikel 6, stk. 3, præciserer, at den lov, der finder anvendelse på denne aftale, bestemmes i overensstemmelse med nævnte forordnings artikel 3 og 4 (dom af 14.9.2023, Club La Costa m.fl., C-821/21, EU:C:2023:672, præmis 83).

29 Domstolen udledte deraf, at når en forbrugeraftale opfylder disse betingelser, og parterne ikke har foretaget et gyldigt lovvalg for aftalen, skal den lov, der finder anvendelse, fastlægges i overensstemmelse med Rom I-forordningens artikel 6, stk. 1 (dom af 14.9.2023, Club La Costa m.fl., C-821/21, EU:C:2023:672, præmis 84).

30 Domstolen bemærkede, at henset til den omstændighed, at Rom I-forordningens artikel 6 ikke alene har en specifik, men ligeledes en udtømmende karakter, hvilket indebærer, at de lovvalgsregler, der er fastsat i denne artikel, ikke kan ændres eller suppleres af andre lovvalgsregler, der er fastsat i denne forordning, medmindre en særlig bestemmelse i nævnte artikel udtrykkeligt henviser til disse, selv om denne anden lov, der bl.a. fastlægges på grundlag af tilknytningskriterierne i forordningens artikel 4, ville være mere gunstig for forbrugeren (jf. i denne retning dom af 14.9.2023, Club La Costa m.fl., C-821/21, EU:C:2023:672, præmis 78 og 85).

31 En modsat fortolkning, hvorefter det ville være muligt at fravige de lovvalgsregler, der er fastsat i Rom I-forordningen, for at afgøre, hvilken lov der finder anvendelse på en forbrugeraftale, med den begrundelse, at en anden lov ville være gunstigere for forbrugeren, ville nødvendigvis i væsentlig grad underminere det generelle krav om forudsigelighed med hensyn til den lov, der finder anvendelse, og dermed retssikkerhedsprincippet i aftaleforhold, der involverer forbrugere (dom af 14.9.2013, Club La Costa m.fl., C-821/21, EU:C:2023:672, præmis 86 og den deri nævnte retspraksis).

32 Ved at udpege loven i det land, hvor forbrugeren har sit sædvanlige opholdssted, som den lov, der finder anvendelse, har EU-lovgiver nemlig fundet, at denne lov yder forbrugeren en passende beskyttelse, selv om denne udpegning imidlertid ikke nødvendigvis i alle tilfælde fører til anvendelse af den lov, der er mest gunstig for forbrugeren (dom af 14.9.2013, Club La Costa, C-821/21, EU:C:2023:672, præmis 87).

33 Henset til det ovenstående skal det præjudicielle spørgsmål besvares med, at Rom I-forordningens artikel 6, stk. 1, skal fortolkes således, at når en forbrugeraftale opfylder de betingelser, der er fastsat i denne bestemmelse, og der ikke er et gyldigt lovvalg for aftalen, skal den lov, der finder anvendelse på aftalen, fastlægges i overensstemmelse med nævnte bestemmelse, uanset den omstændighed, at den lov, der i overensstemmelse med denne forordnings artikel 4 kunne finde anvendelse på samme aftale, ville være gunstigere for forbrugeren.

Sagsomkostninger

34 Da sagernes behandling i forhold til hovedsagernes parter udgør et led i de sager, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Syvende Afdeling) for ret:

Artikel 6, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 af 17. juni 2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser (Rom I)

skal fortolkes således, at

når en forbrugeraftale opfylder de betingelser, der er fastsat i denne bestemmelse, og der ikke er et gyldigt lovvalg for aftalen, skal den lov, der finder anvendelse på aftalen, fastlægges i overensstemmelse med nævnte bestemmelse, uanset den omstændighed, at den lov, der i overensstemmelse med denne forordnings artikel 4 kunne finde anvendelse på samme aftale, ville være gunstigere for forbrugeren.

Underskrifter